

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Evy Sakálovej a sudcov JUDr. Petra Priehodu a JUDr. Rudolfa Čirča v právnej veci žalobcu **Ing. S** bývajúceho v Ž, zastúpeného JUDr. A, advokátkou so sídlom v Ž, proti žalovanej **Mgr. E**, bývajúcej v Ž, o **vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov**, vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp.zn. 6 C 50/2004, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 30. mája 2006 sp.zn. 5 Co 436/2005 takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline z 30. mája 2006 sp.zn. 5 Co 436/2005 v dovolaní napadnutom výroku o finančnom vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva a súvisiacom výroku o trovách konania **z r u š u j e** a vec mu v rozsahu zrušenia vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Žilina rozsudkom z 15. júla 2005 č.k. 6 C 50/04-164 vyporiadal bezpodielové spoluvlastníctvo účastníkov konania tak, že do výlučného vlastníctva žalobcu prikázal hnutelné veci pod položkami 1/ až 17/ uvedené vo výrokovej časti rozsudku v hodnote 260 410 Sk a do vlastníctva žalovanej hnutelné veci uvedené pod položkami 1/ až 4/ vo výrokovej časti rozsudku okresného súdu v hodnote 5 330 Sk. Na vyrovnanie podielu žalovanej z bezpodielového spoluvlastníctva účastníkov konania uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť tejto sumu 292 124,50 Sk do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Náhradu trov konania žiadnemu z účastníkov nepriznal. Rozhodol tak po zistení, že účastníci konania sa na

vyporiadani bezpodielového spoluvlastníctva nedohodli. Pri vyporiadani prihladol na účelné využitie vecí patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva účastníkov konania ako aj na to, čo zo spoločného majetku účastníkov konania za trvania bezpodielového spoluvlastníctva bolo vynaložené na oddelený majetok. Po tomto zohľadnení dospel okresný súd k záveru, že na vyrovnanie podielu žalovanej patrí suma 292 124,50 Sk.

Proti rozsudku okresného súdu do výroku o povinnosti žalobcu zaplatiť žalovanej na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva 292 124,50 Sk podala odvolanie žalovaná, ako aj do súvisiaceho výroku o trovách konania. V tejto časti žiadala zmeniť rozsudok súdu prvého stupňa z dôvodu, že v rámci posúdenia toho, čo zo spoločného majetku účastníkov konania bolo vynaložené na oddelený majetok žalobcu, okresný súd nepostupoval dôsledne, a nezohľadnil majetkové hodnoty, ktoré boli vynaložené z jej majetku na oddelený majetok žalobcu. Na vyporiadanie podielu žiadala zo strany žalobcu zaplatiť jej sumu 425 624,50 Sk ako aj nahradiť trovy právneho zastúpenia vo výške 83 593 Sk.

Na základe podaného odvolania Krajský súd v Žiline rozsudkom z 30. mája 2006 sp.zn. 5 Co 436/2005 zmenil rozsudok okresného súdu tak, že žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanej na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva sumu 415 384,50 Sk a náhradu trov konania žiadnemu z účastníkov nepriznal. V časti o prikázaní hnutelných vecí žalobcovi a žalovanej ponechal krajský súd rozsudok okresného súdu v nezmenenej forme ako aj v hodnotách, v ktorých veci účastníkom konania boli prikázané, aj keď po prebratí do zmeňujúceho rozsudku odvolacieho súdu. Z dôvodov rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že tento sa nestotožnil so skutkovými závermi súdu prvého stupňa a dospel k záveru, že z predaja vlastného motorového vozidla žalovanej bola kúpna cena v sume 48 260 Sk, ktorú obdržala, použitá na vyplatenie bývalej manželky žalobcu v rámci ich dohody o vyporiadani bezpodielového spoluvlastníctva. Taktiež dospel k záveru, že prvostupňový súd pochybil, keď z dlhu v sume 150 000 Sk nezohľadnil v prospech žalovanej čiastku 75 000 Sk, ktorou sa aj ona podieľala na úhrade dlhu navrhovateľa na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva žalobcu s jeho prvou manželkou. Po zohľadnení sumy 48 260 Sk a sumy 75 000 Sk v prospech žalovanej dospel potom k záveru, že žalobca má na uhradenie podielu žalovanej z bezpodielového spoluvlastníctva vyplatiť celkom sumu 415 384,50 Sk.

Proti zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca, a to len do výroku, na základe ktorého má zaplatiť žalovanej sumu 415 384,50 Sk. V dôvodoch

dovolania poukazoval žalobca na to, že odvolací súd dospel k iným skutkovým záverom ako súd prvého stupňa bez toho, že by vykonal v odvolacom konaní nové dokazovanie alebo opakoval dôkazy vykonané súdom prvého stupňa, a tým postupoval v rozpore s ust. § 213 ods. 2, 3, 4 O.s.p. Pokiaľ ide o sumu 48 260 Sk, žalobca mal za to, že táto suma nemohla byť použitá za účelom vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva s jeho prvou manželkou a to preto, že finančné prostriedky získala žalovaná neskôr ako on zaplatil svojej bývalej manželke sumu 80 000 Sk. Vyplatenie tejto sumy v prvostupňovom konaní potvrdzovala výsluchom jeho sestra, čo odvolací súd nebral do úvahy. Nezdôvodnil, z akých dôvodov mala byť jej výpoveď účelová. Poukazoval tiež na to, že postupom odvolacieho súdu dochádza tiež k duplicitnému plneniu a tým k majetkovej výhode na strane žalovanej. Odvolacie konanie podľa názoru žalobcu trpí inou vadou, na základe ktorej treba považovať rozhodnutie odvolacieho súdu za nesprávne. Preto trval na podanom dovolaní v celom rozsahu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému bolo prípustné (§ 238 ods. 1 O.s.p.), preskúmal rozsudok odvolacieho súdu v napadnutej časti, bez nariadenia pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že je dôvodné.

V zmysle § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V posudzovanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom, ktorým zmenil rozsudok súdu prvého stupňa. Prípustnosť dovolania v takomto prípade bola daná podľa ust. § 238 ods. 1 O.s.p.

V zmysle § 242 ods. 1 vety prvej O.s.p. dovolací súd preskúma rozhodnutie odvolacieho súdu v rozsahu, v ktorom bol jeho výrok napadnutý. Dovolací súd je teda viazaný rozsahom podaného dovolania ako aj vymedzeným dovolacím dôvodom podľa § 241 ods. 2 O.s.p.

Predmetom konania v danej veci je vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva účastníkov konania. Podaným dovolaním žalobca ako dovolateľ napadol len výrok rozsudku odvolacieho súdu o finančnom vyporiadaní účastníkov konania z bezpodielového spoluvlastníctva. Výrok o prikázaní veci z bezpodielového spoluvlastníctva účastníkom

konania a ich hodnote nebol dovolateľom napadnutý. Tento výrok nebol napadnutý ani v rámci odvolacieho konania žalovanou. Predstavoval teda časť, ktorá medzi účastníkmi nebola sporná.

V rámci dovolacieho konania sa preto dovolací súd zaoberal len výrokom, ktorým odvolací súd oproti rozsudku súdu prvého stupňa zmenil výšku výplaty žalobcu v jeho neprospech.

Žalobca ako dovolateľ v podanom dovolaní vytýkal, že odvolací súd bez toho, aby opakoval dokazovanie alebo toto doplnil vyvodil iný skutkový záver a z toho vyplývajúci aj iný právny záver, ako súd prvého stupňa. Tým považoval rozhodnutie odvolacieho súdu za nesprávne, pretože trpí inou vadou, majúcou za následok nesprávnosť rozhodnutia.

V tejto súvislosti poukazoval na to, že v odvolacom konaní bola inak vyhodnotená výpoveď jeho sestry, ktorá bola vypočítaná v konaní pred okresným súdom ohľadom zaplataenia sumy 80 000 Sk na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva jeho prvej manželke. Odvolací súd výpoveď jeho sestry vzhľadom na príbuzenský pomer považoval za účelovú, bez toho že by vzal do úvahy iné vykonané dôkazy súdom prvého stupňa.

Ak odvolací súd má za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu opakuje sám (§ 213 ods. 2 O.s.p.).

Z uvedeného zákonného ustanovenia vyplýva, že predpokladom toho, aby odvolací súd mohol zmeniť napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa, ak má za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a na nich založených nesprávnych právnych záveroch, je opakovanie dokazovania v potrebnom rozsahu nevyhnutné. Podmienkou zmeny rozhodnutia v takomto prípade je teda skutočnosť, že odvolací súd opakuje v potrebnom rozsahu dokazovanie, na základe ktorého dospeje k skutkovému stavu odlišnému od skutkového stavu zisteného prvostupňovým súdom, tvoriaceho podklad pre rozhodnutie v danej veci.

Z obsahu spisu dovolací súd zistil, že odvolací súd z dokazovania vykonaného súdom vyvodil odlišné skutkové zistenia a na ich základe aj právne závery ako súd prvého stupňa bez toho, aby vo veci vykonal akékoľvek dokazovanie a to jeho zopakovanie alebo doplnenie.

V tejto súvislosti treba poukázať na to, že na rozdiel od súdu prvého stupňa odvolací súd dospel k záveru, že nebolo preukázané, že žalobca sumu 80 000 Sk zaplatil z jeho výlučných prostriedkov, ale že na výplatu boli použité aj finančné prostriedky žalovanej za predaj auta v sume 48 260 Sk. Zaplatenie sumy 80 000 Sk z výlučných prostriedkov žalobcu pred súdom prvého stupňa potvrdzovala výpoveď sestry žalobcu, ktorú súd prvého stupňa považoval za objektívny dôkaz v konaní. Na rozdiel od súdu prvého stupňa však odvolací súd považoval túto výpoveď za účelovú len s ohľadom na príbuzenský pomer svedkyne k žalobcovi. V odvolacom konaní však nevykonan žiaden dôkaz, ktorý by sponchybňoval výpoveď sestry žalobcu. Pokiaľ chcel odvolací súd inak hodnotiť výpoveď svedkyne, mal túto v rámci odvolacieho konania opätovne vypočúť a skonfrontovať s inými vykonanými dôkazmi, z ktorých by bolo možné vyvodiť záver, že výpoveď svedkyne nie je objektívna.

Taktiež na rozdiel od súdu prvého stupňa sa nevyporiadal odvolací súd s tým, že žalovaná mala peniaze z predaja auta získať v sume 48 260 Sk až potom, čo žalobca dňa 20. júna 1988 vyplatil peniaze svojej bývalej manželke na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva. Z kúpnej zmluvy, ktorú uzatvorila žalovaná dňa 29. júna 1988 totiž vyplýva, že kúpna cena mala byť kupujúcim Ing. M vyplácaná peňažnou poukážkou. Z toho vyplýva, že kúpna cena nebola vyplácaná už pri uzatvorení kúpnej zmluvy dňa 29. júna 1988. Ak kúpna cena žalovanej za odpredaj auta mala byť vyplácaná ešte neskôr ako bola kúpna zmluva uzavretá, potom skutkový záver odvolacieho súdu je v rozpore s podkladmi doloženými v spise, z ktorých vyplýva, že žalobca vyplatil svojej bývalej manželke sumu 80 000 Sk už dňa 20. júna 1988. Zo skutkových zistení súdom prvého stupňa teda nevyplýva, že suma 48 260 Sk mohla byť použitá na vyplatenie sumy 80 000 Sk na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva s bývalou manželkou žalobcu. Pre iný skutkový záver nevykonan odvolací súd taký dôkaz, na základe ktorého by mohol zmeniť skutkový záver okresného súdu.

Pokiaľ odvolací súd v dôvodoch rozhodnutia poukazuje na to, že súd prvého stupňa tiež nesprávne postupoval ak nezapočítal v prospech žalovanej polovicu z prevzatého dlhu žalobcom z vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva s jeho prvou manželkou v sume

75 000 Sk (polovica zo sumy 150 000 Sk), tak v tomto smere odvolací súd urobil iný skutkový záver. Okresný súd ako vyplýva zo strany č. 7 rozsudku počítal pri vypořádání bezpodielového spoluvlastníctva aj so zisteným dlhom v sume 150 000 Sk, ktorý žalobca prevzal z vypořádania bezpodielového spoluvlastníctva a čiastku v sume 75 000 Sk zohľadnil v prospech žalovanej, ako jej podiel na vyrovnaní tohto dlhu v sume 122 920 Sk (dlh 90 840 + 150 000 + 5 000 = 245 840 : 2 = 122 920), ktorá predstavuje celkový podiel žalovanej na dlhoch žalobcu. Opätovným zohľadnením sumy 75 000 Sk odvolacím súdom v prospech žalovanej by došlo k duplicitnému plneniu z tohto dôvodu na strane žalobcu.

Z uvedeného vyplýva, že ak sa odvolací súd chcel odchyliť od skutkových zistení súdom prvého stupňa na základe bezprostredne pred ním vykonaných dôkazov, mal dokazovanie v zmysle § 213 ods. 2 O.s.p. v potrebnom rozsahu opakovať a zadovážiť si tak rovnocenný poklad pre odlišné hodnotenie dôkazov v zmysle § 132 O.s.p. Len takýto postup je v súlade so zásadou priamosti a ústnosti civilného procesu. Je neprípustné, aby odvolací súd k svojim odlišným skutkovým zisteniam, vedúcim k záveru o použití sumy 48 260 Sk z majetku žalovanej na dlh žalobcu ako aj o tom, že v prospech žalovanej nebola na dlhoch zohľadnená suma 75 000 Sk, dospel iba na základe prehodnotenia dôkazov, vykonaných súdom prvého stupňa.

Vzhľadom na to, že odvolací súd podľa týchto ustanovení a zásad riadne vo veci nepostupoval, došlo v konaní pred odvolacím súdom k inej vade konania, majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm.b/ O.s.p.), ku ktorej musel dovolací súd prihliadnuť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) a preto rozsudok odvolacieho súdu v napadnutej časti zrušil (§ 243b ods. 1 O.s.p.) a vec mu vrátil v rozsahu zrušenia na ďalšie konanie (§ 243b ods. 2 O.s.p.).

Ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, súd ktorého rozhodnutie bolo zrušené, koná ďalej vo veci. Pritom je právny názor súdu, ktorý rozhodoval o dovolaní záväzný. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 18. decembra 2007

Za správnosť vyhotovenia :

JUDr. Eva Sakálová, v.r.
predsedníčka senátu

